

De online kloof

In de offline wereld weten ouders vaak precies wat kinderen wel en niet moeten doen om zich veilig door het dagelijks leven te bewegen. In de online wereld tasten veel ouders in het duister. Kinderen zijn immers online op plaatsen waar ouders nooit zijn geweest.

Mental maps en functional fear of crime

In de offline wereld delen we als samenleving via socialisering van kinderen informatie over gevaarlijke situaties en locaties met elkaar uit. Door persoonlijke verhalen, mediaberichten en criminaliteitspraat vormen we gezamenlijk 'mental maps' van riskante plaatsen en situaties: over inbraak, zakkenrollen, alleen reizen in het donker etc. Deze mental maps triggeren alertheid en actieve reactie om te voorkomen dat we slachtoffer worden. Er doen ook spookverhalen de ronde, maar in essentie zijn we op zoek naar het realiseren van functional fear of crime: een functionele zorg over potentiële dreiging van criminaliteit die motiveert tot waakzaamheid, routinevoorzorg en copingstrategieën.

Online opvoeding: aan de bak!

In de online wereld ontbreekt het ouders aan kennis en ervaring om hun kinderen online weerbaar te maken. Kinderen staan daar online vooral alleen en met elkaar voor. Daarom is het belangrijk dat ouders worden bijgestaan in het maken van een inhaalslag in hun kennis over online criminaliteit en schadelijk (online) gedrag. En natuurlijk: wat zij moeten doen als hun kind hiermee in aanraking komt. Ouders kunnen leren van hun kinderen, maar moeten zich ook zelf verdiepen in tips over online opvoeden, online risico's en hoe zij hun kind hierin beschermen.

Nu maakt slechts 1 op de 4 of 5 ouders tijd vrij om zich hierin te verdiepen en hun kinderen te begeleiden. Daarmee staat het online

leven van kinderen nagenoeg los van enige feedback of correctie, waardoor jongeren niet worden geconfronteerd met consequenties van hun denken en doen. Terwijl binnen deze context schadelijk gedrag als pesten, extreme challenges en complotdenken maar ook online vormen van criminaliteit in potentie als kool groeit. Ouders hebben geen tijd te verliezen: aan de bak!

Belangrijkste tips in samenwerking met ouders

1. Het is uitlegbaar dat ouders niet weten waar te beginnen in de online opvoeding en het versterken van de online weerbaarheid van hun kinderen;
2. Het is echter niet langer houdbaar dat ouders zich hierbij afzijdig houden. Zij moeten een inhaalslag maken in hun kennis en vaardigheden om hun kinderen ook online op te voeden;
3. Daarbij hebben ouders aanmoediging en ondersteuning nodig van opvoeders in de volle breedte (jongerenwerk, onderwijs, sportclubs, etc.) waarbij het lokale netwerk van vrienden, familie en bekende professionals als collectief veel meer weerbaarheid kan opleveren dan elk gezin op zichzelf;
4. Praktische handvatten voor ouders en professionals zijn bijvoorbeeld te vinden bij [Mediaopvoeding | Nederlands Jeugdinstituut](#)

Meer info

- Download [hier](#) de presentatie van Remco Spithoven
- [Lectoraat Online Weerbaarheid | Hogeschool Saxion](#)
- [\(PDF\) Verbonden risico's. Maatschappelijke veiligheid in de black box society.](#)
- [\(PDF\) Keeping trouble at a safe distance. Unravelling the significance of 'the fear of crime'.](#)
- [Podcast Gevaren van online leefwereld: online aanjagen van jeugdcriminaliteit | SBO Blog](#)

Digitale opvoeding is een zorg

Het thema digitale opvoeding leeft sterk onder professionals. Toch worden kinderen in de huidige situatie nog (te) weinig online begeleid. Terwijl zij aan het eind van de basisschool massaal, zelfstandig actief zijn op sociale media. Er is dan ook nog (meer) begeleiding nodig in het beheersen van impulsen, zelfcontrole en algehele mediawijsheid.

Discussies en vragen over digitale opvoeding beperken zich vaak tot schermtijd en hoe lang dit gezond en verantwoord zou zijn, terwijl de online leefwereld van kinderen meer fundamentele vragen over welzijn, gezondheid en veiligheid zouden moeten opleveren. Denk hierbij aan cyberpesten, online criminaliteit, nepnieuws, complotdenken, online haat en zelfbeschadiging. Hoewel ouders voelen dat zij in de online opvoeding tekortschieten, geven zij ook aan zich gejaagd te voelen door het combineren van alle rollen en verantwoordelijkheden in het dagelijks werk en leven. Zij kunnen dus wel een stevige ondersteuning gebruiken in het komen tot een gebalanceerde, online opvoeding.

Met elkaar aan de slag

Tijdens de workshop zijn de deelnemers langs de volgende vragen en antwoorden op zoek gegaan naar oplossingen:

- **Probleem?** Een digitale kloof, waarin ouders geen toezicht uitoefenen of andere begeleiding geven, zelf ook mediaverslaafd zijn en niet weten waar te beginnen.
- **Nodig?** Een positieve groepsdruk waarin jonge rolmodellen online voorbeeldgedrag laten zien en een gezonde dialoog ontstaat waarin sociale media als verslavend middel wordt beschouwd en behandeld.
- **Helpend?** Aangescherpte wet- en regelgeving, tools als FamilyLink en leeftijdsgrenzen, met jongeren spreken in plaats van tegen of over hen, meekijken vanuit begeleiding en correctie

waar nodig, richtlijnen voor online opvoeden, politiek en maatschappelijk debat.

- **Wie nodig?** Kinderen en jongeren zelf, ervaringsdeskundigen, ouders, opvoeders in directe omgeving (zoals leerkrachten, sportcoaches, jongerenwerkers, etc.), rolmodellen.
- **Wie welke rol?** Online dezelfde rol pakken als bij offline opvoeding, dit is een maatschappelijk vraagstuk

Belangrijkste tips in samenwerking met ouders

1. Online opvoeden kunnen ouders niet alleen, zij hebben elkaar en de steun van het lokale informele en formele netwerk nodig!
2. De ongeremde, online omgeving is too much to handle voor de meeste volwassenen, laat staan voor kinderen en jongeren, hier moeten zij meer tegen beschermd en in begeleid worden;
3. Sociale media is ontworpen om verslavend te zijn, veel van de ouders geven zelf ook aan hier last van te hebben: hoe kun je dan je kind hiertegen beschermen en hierin begeleiden? Het begint ook vaak bij kritisch naar jezelf en elkaar kijken als volwassene;
4. Professionals zijn nog zoekend in hoe zij in hun werk ouders en andere opvoeders kunnen ondersteunen bij de digitale opvoeding. Ga hierover met elkaar in gesprek en naar op zoek.
5. Schroom daarin de onbekendheid en de oncomfortabele vragen niet: spring samen onder die koude douche en leer met elkaar welke rol je kan pakken en wie je nog meer nodig hebt

Meer info

- Download [hier](#) de presentatie van Remco Spithoven
- [Lectoraat Online Weerbaarheid | Hogeschool Saxion | Hogeschool Saxion](#)
- [Onderzoek: Monitor Mediagebruik kinderen 7 - 12 jaar](#)
- [Onderzoek over mediaopvoeding | Nederlands Jeugdinstituut](#)

